

Lyme, ziekte van

Wat is de ziekte van Lyme?

De ziekte van Lyme is een infectieziekte. De ziekte wordt veroorzaakt door de beet van een teek die besmet is met de *Borrelia*-bacterie. Teken zijn kleine spinachtige diertjes die in struiken of hoog gras leven.

Andere namen voor de ziekte van Lyme zijn: Lymeziekte of Lyme borreliose.

Omdat je alleen via een tekenbeet de ziekte van Lyme kan oplopen is het dus slim om tekenbeten te voorkomen.

Hoe voorkom je een tekenbeet?

Blijf op de paden als je de natuur ingaat. En draag kleding met lange mouwen, lange broekspijpen en dichte schoenen. Wil je meer lezen hoe je voorkomt dat je door een teek wordt gebeten? Kijk voor informatie op:

[de website tekenradar.nl](http://tekenradar.nl)

Ben je toch gebeten door een teek?

Lees meer hoe je een teek verwijdert op:

[de website van het RIVM](http://www.rivm.nl)

Hoe ontstaat de ziekte van Lyme?

De ziekte van Lyme ontstaat na een beet door een teek die besmet is met de *Borrelia burgdorferi*-bacterie.

Voorkomen is beter

Wil je meer lezen hoe je voorkomt dat je door een teek wordt gebeten? Kijk voor informatie op tekenradar.nl.

Wil je meer lezen hoe je een teek verwijdert? Dat kan op de website van het RIVM.

Teken zijn kleine spinachtige beestjes die in struiken en hoog gras leven. Ze zijn vooral van april tot en met oktober actief, maar komen het gehele jaar voor. De teek kan op je lichaam terecht komen als je in het bos, door struiken of hoog gras loopt. Als de teek zich vastbijt in de huid, en zich voedt met je bloed kan de *Borrelia burgdorferi*-bacterie aan jou worden overgedragen.

Wanneer loop je risico op de ziekte van Lyme?

Ongeveer 2 à 3 op de 100 tekenbeten leidt tot de ziekte van Lyme. Hoe langer de teek op de huid vast zit, hoe groter de kans op besmetting is. Dus: hoe eerder je de teek verwijdert, hoe lager de kans is dat je besmet raakt.

Vormen van de ziekte van Lyme

De ziekte van Lyme kan verschillende klachten geven. Het is een infectieziekte die zich op verschillende manieren laat zien. Het verloop is wisselend en het kan zich in verschillende organen voordoen.

Een indeling van de ziekte van Lyme is als volgt:

- vroege gelokaliseerde ziekte van Lyme
- vroege verspreide (gedissemineerde) ziekte van Lyme
- late ziekte van Lyme

In elk stadium van ziekte van Lyme is er naast de lymeklachten, kans op klachten als:

- griepachtige klachten
- vermoeidheid
- pijnlijke gewrichten
- spierpijn
- vergeetachtigheid
- moeite om je te concentreren

Welke klachten heb je bij de ziekte van Lyme?

Vroege ziekte van Lyme

De eerste zichtbare klacht bij de ziekte van Lyme is vaak een rode of blauwachtige vlek/kring op je huid. Die plek zit rond de plaats waar de tekenbeet gezeten heeft.

Deze huidverandering verschijnt gemiddeld een tot twee weken na de beet. Maar dat kan ook pas na drie maanden zijn. De ring of vlek wordt binnen een paar dagen groter en is vaak groter dan 5 centimeter. Als je geen behandeling krijgt kan de huidafwijking weken tot maanden bestaan. Deze vlek wordt ook wel 'erythema migrans' genoemd. Zie je zo'n plek? Neem dan snel contact op met je huisarts.

Vroege verspreide ziekte van Lyme

Na een tekenbeet kan de bacterie via je bloedbaan, je zenuwbanen of op een andere manier in je organen terechtkomen. Dan is er een kans op de volgende problemen:

- Plotselinge problemen aan je zenuwstelsel. Bijvoorbeeld een hersenvliesontsteking. De ontsteking gaat vaak samen met een ontsteking in de hersen- of ruggenmergzenuwen. Klachten zijn dan bijvoorbeeld:
 - gezichtsverlamming, gehoorverlies of dubbelzien
 - heftige pijn in je arm, been of romp
 - doof of tintelend gevoel
 - uitvalsverschijnselen (krachtsverlies of verlamming)
- Gewrichtsontsteking(en). Bij de ziekte van Lyme zijn vaak één of een paar grote gewrichten ontstoken. Het gaat bijvoorbeeld om je knie, heup of je enkel. Opvallend is dat vaak de knie ontstoken raakt.
- Verschillende huidafwijkingen. Doordat de bacterie via de bloedbaan op verschillende plekken in de huid terecht komt. Deze vlekken zijn vaak vrij klein, ovaalvormig en verschijnen in groepjes bij elkaar.
- Hartritme stoornissen. Maar dit komt niet vaak voor.

Late (verspreide) ziekte van Lyme

Klachten in dit stadium ontstaan meestal na maanden tot jaren. De klachten houden lang aan (chronisch) en bestaan uit onder meer:

- gewrichtsontstekingen, meestal in een knie
- klachten aan je zenuwstelsel (hersenontsteking)
- ontsteking van je huid, meestal van armen of benen. Je huid wordt rood tot paars van kleur en is in het begin vaak verdikt en voelt warm aan. Soms wordt de huid later zo dun als papier.

Hiernaast bestaan er nog andere verschijnselen van de ziekte van Lyme die veel minder vaak voorkomen. Kijk voor meer informatie hierover op de website van het Nederlands Lymeziekte-Expertisecentrum (NLe).

Hoe wordt de diagnose de ziekte van Lyme gesteld?

Jouw arts stelt de diagnose op basis van:

- je klachten
- het lichamelijk onderzoek
- de uitkomst van aanvullend onderzoek, bijvoorbeeld bloedonderzoek.

Doordat de ziekte van Lyme zoveel verschillende klachten kan geven is het soms lastig om de diagnose te stellen. Dat komt doordat veel klachten ook bij andere aandoeningen voorkomen.

Lichamelijk onderzoek

Je arts zal je huid, je gewrichten maar ook je hart, longen en je buik onderzoeken. Als er een ring of rode vlek zichtbaar is, is een verder onderzoek niet nodig. Dan kan je direct beginnen met een antibiotica-behandeling.

Tip: Zie je een ring of rode vlek op je huid en ben je nog niet bij je (huis-)arts geweest? Maak dan een foto zodat je die later aan je arts kan laten zien.

Bloedonderzoek

Heb je geen ring of rode vlek op je huid na een tekenbeet, dan zal je arts een bloedonderzoek aanvragen. Daarmee kan hij kijken of er antistoffen tegen de *Borrelia burgdorferi*-bacterie in jouw bloed te vinden zijn.

Het heeft pas enkele weken na de tekenbeet nut om deze bloedtest te doen. Dat komt omdat er dan pas antistoffen tegen deze bacterie in je bloed te vinden zijn.

De test zegt niet gelijk alles: de test kan onterecht uitwijzen dat je niet besmet bent in het begin van de ziekte. Of: de test geeft aan dat je besmet bent, maar dan hoeft je nog niet de ziekte van Lyme te hebben. Het is dus belangrijk dat je arts naar de combinatie van de bloedsuitslagen met je klachten kijkt.

Overig onderzoek

Soms is er, voor het stellen van de diagnose, extra onderzoek nodig, zoals:

- een ruggenprik (dit heet een 'lumbaalpunctie') bij klachten van het zenuwstelsel
- een huidbiopt bij bepaalde huidafwijkingen: bij een bioptie haalt de arts een klein stukje huid weg om verder te onderzoeken.
- een gewrichtspunctie bij langdurige gewrichtsontstekingen: bij een punctie haalt de arts met een injectienaald een beetje gewrichtsvocht uit het ontstoken gewricht. Dit vocht kan hij verder onderzoeken.

Hoe verloopt de ziekte van Lyme?

Als je arts de ziekte van Lyme op tijd ontdekt, ben je meestal heel goed te behandelen met antibiotica.

Heb je al veel langer klachten, dan kun je na de behandeling met antibiotica nog lang restklachten ervaren. Dit wordt ook wel post-Lymeziekte-syndroom of Lyme-geassocieerde klachten genoemd.

Heel soms blijft de *Borrelia* bacterie in je lichaam actief, ondanks de behandeling met antibiotica. Dan is er een aanvullende behandeling nodig. Als dat nodig is, kun je het beste behandeld worden bij een Lymeziekte-Expertisecentrum, zoals bijvoorbeeld in het Amsterdam UMC of Radboudumc in Nijmegen.

Welke behandelingen kunnen je helpen?

Antibiotica

In alle stadia van de ziekte van Lyme krijg je een behandeling met antibiotica van tien dagen tot vier weken. Een antibioticum is een medicijn dat helpt tegen een infectie met een bacterie. Meestal helpen deze medicijnen goed, maar het kan soms lang duren voordat je merkt dat de medicijnen je klachten verminderen.

De meeste mensen hebben minder of geen klachten meer na de behandeling met antibiotica. Een kleine groep mensen houdt, ook na de behandeling met antibiotica, klachten.

Blijf je toch klachten houden na de behandeling? Ga dan terug naar je arts. Je arts kan je zo nodig verder onderzoeken. Misschien gaat het om restklachten, maar soms is de infectie nog steeds actief.

Let op! Ben je ooit door een teek besmet of ben je behandeld met antibiotica? Dit beschermt je niet tegen een nieuwe infectie. De kans om opnieuw de ziekte van Lyme te krijgen blijft aanwezig.

Behandelaars

Meestal kom je met je klachten eerst bij de huisarts, die je behandelt. Afhankelijk van de klachten, kom je bij een andere specialist zoals de dermatoloog (huidarts) of de neuroloog.

In Nederland zijn er 2 academische ziekenhuizen met een speciale Lymeziektepoli, het Amsterdam UMC in Amsterdam en het Radboudumc in Nijmegen.

Ook hebben de specialisten in ziekenhuizen in de buurt vaak veel kennis. Denk aan dermatologen, reumatologen en neurologen.

Lees meer over de verschillende behandelaars

Aanvullende behandelingen

Er bestaan verschillende alternatieve behandelingen. Soms merken mensen met een reumatische aandoening hiervan een positief effect. Voor de ziekte van Lyme is het af te raden een alternatieve behandeling in plaats van antibiotica te gebruiken, of deze met elkaar te combineren. Overleg altijd eerst met je behandelend arts voordat je met een alternatieve behandeling start.

Meedoen aan onderzoek

Er lopen verschillende landelijke onderzoeken naar de ziekte van Lyme. Zoals naar het verloop van de ziekte van Lyme en nieuwe diagnostische tests.

Is er bij jou de ziekte van Lyme vastgesteld? Of heb je koorts binnen vier weken na een tekenbeet? Kijk dan op www.tekenradar.nl. Daar lees je meer informatie hoe je kan meedoen aan een van deze studies. Door wetenschappelijk onderzoek krijgen we meer kennis over de ziekte van Lyme en hoe die het beste behandeld wordt.

Meer informatie

Nog vragen? Stel deze aan jouw huisarts, reumatoloog, dermatoloog, neuroloog of andere specialist. Of kijk op de websites van het Amsterdam UMC in Amsterdam en het Radboudumc in Nijmegen

Meer informatie over hoe je om kan gaan met jouw klachten in het dagelijks leven?

Lees meer over leven met reuma

Lyme expertisecentrum

Website: <https://www.expertisecentrumlyme.nl/>

Tekenradar

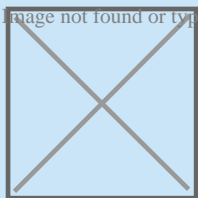
Website: <https://www.tekenradar.nl/>

Lymevereniging

Website: <https://lymevereniging.nl/>

RIVM

Website: <https://www.rivm.nl/tekenbeten-en-lyme>

De medische informatie op deze site wordt samengesteld en actueel gehouden door ReumaNederland, de Nederlandse Vereniging voor Reumatologie (NVR), de Nederlandse Orthopaedische Vereniging (NOV) en de Nederlandse Health Professionals Reumatologie (NHPR).